

ЕШОЛЬЦІЯ КАЛІФОРНІЙСЬКА

Eschscholziae herba

CALIFORNIA POPPY

Висушені цілі або фрагментовані квітучі надземні частини *Eschscholzia californica* Cham.

Вміст: не менше 0.20 % суми каліфорнідину ($C_{20}H_{20}NO_4^+$; М.м. 338.4) й ешольцину ($C_{19}H_{17}NO_4$; М.м. 323.3), у перерахунку на каліфорнідин і суху сировину.

ІДЕНТИФІКАЦІЯ

A. Стебло розгалужене, каналоподібне, порожнисте, зеленого або синювато-зеленого кольору. Листки черешкові, перисторозсічені, зеленого або синювато-зеленого кольору. Сегменти листка лінійно-довгасті, кожний сегмент має по три кінцеві частки, центральна часто широка і коротка. Верхівка кожної частки короткозагострена. Квіти поодинокі, на довгих квітконіжках. Блідо-зелена чашечка складається з 2 зрощених чашолистків, що утворюють гострий конічний капюшон, який відпадає, коли розкривається квітка. Місце прикріплення чашечки являє собою товстий кільчастий ободок біля основи віночка. Віночок правильний і складається з 4 вільних супротивних пелюсток жовтого або оранжево-жовтого кольору, часто забарвлення більш інтенсивне біля основи. Тичинки вільні, кількістю більше 12. Одногніздна зав'язь складається з 2 зрощених плодолистків із пристінковим розміщенням, містить численні насінні зачатки; стовпчик короткий і має 4 приймочки.

B. Мікроскопічне дослідження (2.8.23). Порошок жовтувато-зеленого або зеленого кольору. Переглядають під мікроскопом, використовуючи *хлоральгідрату розчин P*. У порошку виявляються такі діагностичні структури (Рис. 3088.-1): фрагменти верхньої епідерми листка (вигляд з поверхні [F]) з подовжених тонкостінних клітин [Fa] і аномоцитних продихів (2.8.3) [Fb] з прилеглою палісадною паренхімою [Fc]; фрагменти нижньої епідерми листка [G] з дещо хвилястих тонкостінних клітин і аномоцитних продихів; фрагменти краю пластинки листка (поперечний зріз [B]) з куполоподібних асиметричних клітин, які покриті тонкою кутикулою [Ba]; численні судинні пучки [D] зі спіральних, драбинчастих, сітчастих і пористих судин [Da], флоєми з тонких подовжених і часто сплюснених клітин [Db], перициклічних волокон із потовщеними стінками і редукованими порожнинами [Dc] з прилеглими прямокутними клітинами паренхіми з рівномірно дещо потовщеними і пористими оболонками [C, Dd]; фрагменти епідерми черешка з подовжених

тонкостінних клітин; численні пилкові зерна [H] 6-борозенчасті, із сітчастою екзиною; фрагменти пильника (поперечний зріз [E]) з епідерми, яка покрита тонкою кутикулою [Ea], й ендотечія з клітин із потовщеними стінками [Eb] або кутами [Ec]; фрагменти епідерми стебла [A] з подовжених клітин і численних аномоцитних продихів; клітини паренхіми поодинокі або в дрібних пучках [C], з дещо і рівномірно потовщеними пористими оболонками; фрагменти епідерми пелюсток сірувато-жовті, з подовжених багатокутних або прямокутних клітин із прямими або звивистими тонкими оболонками.

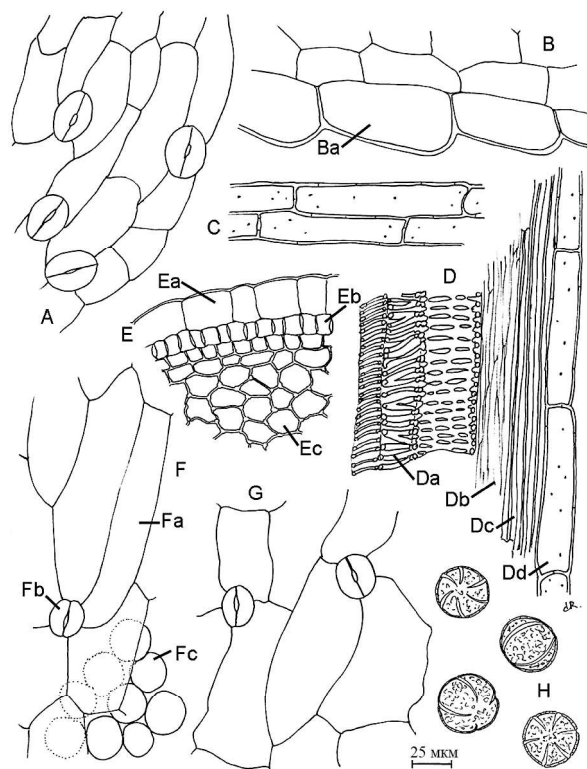

Рисунок 3088.-1. Діагностичні структури ешольції каліфорнійської (ідентифікація B)

C. Високоєфективна тонкошарова хроматографія (2.8.25).

Випробовуваний розчин. До 1.0 г здрібноної на порошок сировини (355) (2.9.12) додають 10.0 мл *метанолу P*, нагрівають у водяній бані за температури 60 °C протягом 10 хв, часто струшуючи, охолоджують, фільтрують або центрифугують і використовують фільтрат або надосадову рідину.

Розчин порівняння (a). 5.0 мг *рутозиду тригідрату P* й 1.5 мг *ізорамнетин-3-О-рутинозиду P* розчиняють у *метанолі P* і доводять об'єм розчину тим самим розчинником до 10.0 мл.

Розчин порівняння (b). 2.5 мл розчину порівняння (a) доводять *метанолом P* до об'єму 10.0 мл.

Маркер інтенсивності (розчини порівняння (a) і (b)): —рутозид.

Пластинка: ТШХ-пластинка із шаром силікагелю $F_{254} P$ (2–10 мкм).